List 28. Tečaj XLV.

NOVICE

gospodarske, obrtniške in národne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gold. 40 kr., za pol leta 1 gold, 70 kr., za četrt leta 90 kr., pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold. 10 kr., za četrt leta 1 gold. 10 kr.

V Ljubljani 13. julija 1887.

Obseg: Škropilnica za pokončevanje mrčesov. — Poletno gnojenje sadnemu drevju. — Če obsekovanje gozdu škoduje. — Občni zbor c. kr. kmetijske družbe kranjske za leto 1886. (Konec.) — Vprašanja in odgovori. — Zemlje- in narodopisni obrazi. — Govor poslanca Šukljeja 27. aprila v državnem zboru. (Dalje) — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Škropilnica za pokončevanje mrčesov.

Falbisaner & Stebel v Offenburgu na Badenskem sta sestavila po navodu Götheja, vodjo kralj. šole za sadjarstvo in vinarstvo v Geisenheimu, novo škropilnico za pokončevanje drevesnih mrčesov trt in gliv. Škropilnico spoznali so prvi strokovnjaki na Nemškem za najboljšo napravo, s katero se dadé hitro, gotovo in na najpriprostejši način uničiti razni škodljivci na drevju.

S to prav ročno škropilnico (glej podobo 37.) je moči pokončevati mrčes na drevji, na grmovji in na trtah na najlažji način. S škropilnico škropi se lahko strup mrčesni na ktero koli mesto, bodisi na najvišje veje ali na najtanjše nizke mladike.

Pri pokončevanji krvne uši ima ta škropilnica še to važno prednost, da se dade gnezda ob enem z močnim curkom poškropiti in s copičem namazati. Na ta način pride strup mrčesin pod ljubad, da vse uši pomori.

Kot mrčesni strup služi prav dobro „sapokarbol“ od lekarnarja Lutza v Stutgartu. Tega strupa vzame se po eno navadno žlico na liter vode.

Škropilnica se more pritrditi na drog vsled česar je mogoče do 25 m visoko škropiti. Tako je mogoče gosenice tudi na najvišjem drevju pokončati.

Pod. 37.

Čopič se more sneti s škropilnice ter se dá nadomestiti z drugimi brizgalnimi pripravami. Na pr. pritrdi se priprava, s katero je mogoče trte škropiti z apnom ali bakrenim vitrijolom proti strupeni rosi.

Škropilnice izdelujeta C. Falbisaner & Stebel v Offenburgu na Badenskem. Vsa priprava stane preko 4 gold. — Ker škropilnica z zavojem vred niti 5 kg ne tehta, stane vožnja po pošti v vsak kraj le 30 kr. K tem stroškom pride še nekaj colnine.

Poletno gnojenje sadnemu drevju.

Naši gospodarji vedno bolj spoznavajo, da je potrebno gnojiti sadnemu drevju, kakor vsaki drugi rastlini na polji. Tudi je znano gospodarjem, kako in kje se mora gnojiti drevju, vendar jim ni prav jasno, kedaj naj gnoje, ter menijo, da se to delo dá vršiti le po zimi. Skušnja pa uči, da se more sadnemu drevju gnojiti, kedarkoli je, le tedaj ne, kedar je zemlja zmrzla. Kedaj in kako bodemo gnojili, odvisno je od namena, katerega nameravamo doseči z gnojenjem. Drevju gnojimo namreč zato, da pospešujemo rast lesú, razvijanje cvetnega popja ali pa da zboljšujemo sad in njegov okus. Za vsak teh treh slučajev gnojiti je ob drugem času. Za pospeševanje lesne rasti gnojimo z navadnim gnojem ali kompostom po zimi ali pomladi. Cvetnemu popju na korist gnoji naj se v drugi polovici poletja. Razvijanju sadja pomaga gnojenje z gnojnico ob koncu poletja. Gnojnica mora priti kmalu do korenin. V ta namen narede se preko 60 cm globoke luknje, v katere se gnojnica vlije. Luknje narede se okoli drevesa po en meter od debla oddaljene in sicer z lopato ali železnim drogom. Z lopato se dobro opravi delo, ki je pa zamudljivo. Z železnim drogom se pa zemlja ob luknji preveč skupaj stisne, tako da ne more gnojnice srkati. Kedar niso kamenita tla, tedaj je za to delo najboljši zemljovitni sveder. S takim svedrom naredi se luknji, ki ima rahlo steno, da se gnojnica hitro vanjo

Ob suhem vremenu se mora gnojnica z vodo razredčiti. Poletno gnojenje sadnega drevja priporočeno naj bode vsem sadjarjem, katerim je kaj do lepega sadja. Zlasti se pa s tem gnojenjem najboljše zabrani, da ob suši ne opada sadje. (L. M. F. St.)

Občni zbor c. kr. kmetijske družbe kranjske za leto 1886

dné 26. maja 1887.

(Konec.)

Učitelj g. Ribnikar pravi, da se na Ljubljanski pripravnici praktično o sadjarstvu ničesar ni naučil, kajti učitelj dotičnega predmeta poučuje le teoretično. Še le l. 1876, pri praktičnih predavanjih na deželni šoli na Slapu pridobil si je potrebno znanje. Učitelji bi gotovo radi izpolnjevali svojo dolžnost tudi v sadjarstvu, a če se v Ljubljanskem učiteljišči ničesar naučiti ne morejo, jim je to nemogoče. Ovirajo pa napravo šolskih vrtov tudi krajni šolski sveti in tudi nekateri okrajni šolski nadzorniki. Tako je njega (govornika) zaradi šolskega vrta, za katerega se mnogo trudi, počastil nadzornik z naslovom: „Schwindler!“ Govornik nasvetuje, naj se kmetijsko ministerstvo naprosi, da na vadnici nastavi tacega učitelja, da se bodo pripravniki učili sadjarstva tudi praktično. (Dobro! Dobro!)

Škofov kaplan g. Šiška misli, da bode kmetijsko ministerstvo kmalu odpomoglo, da pride nov učitelj kmetijstva na vadnico, a tajnik g. Pirc poroča o odloku kmetijskega ministerstva na prošnjo raznih korporacij, v katerem se glasi, da ministerstvo pač na vadnici odločno zahteva praktičnega pouka v sadjarstvu, a novega učitelja ne bode.

Učitelj g. Ribnikar pripomni, da ako ostanejo sedanje razmere na c. kr. vadnici v Ljubljani, bode še dolgo čakati, predno se bodo učiteljski pripravniki praktično o kmetijstvu, posebno pa o sadjarstvu kaj naučili.

Potem se vzprejme soglasno predlog podružnice z dostavkom g. Ribnikar-ja.

Podružnica Vipavska nadalje nasvetuje, naj se včasi izredna živinska razstava dovoli za Vipavo; kajti Postojina je preveč oddaljena od Vipave da imajo vsled tega Vipavci prevelike stroške, in skoro da nikakoršnega zanimanja.

Tajnik Pirc opomni, da je Vipava od mesta živinske razstave res oddaljena, ali treba bode, kakor za Ribnico, isto tako za Vipavo izprositi zato od deželnega zbora podpore, kajti država za take krajne razstave podpore ne daje.

G. Bajc podpira predlog Vipavske podružnice, g. Zelen pa nasvetuje, naj bi se razstava napravila na Razdrtem.

Deželni predsednik baron Winkler pravi, da ne ugovarja nikakor nasvetom, a opomniti mu je, da se bode vsem tem željam ustreglo, ko bode po vladi izdelani, že prej omenjeni postavni načrt pravoveljaven. Potem prečita deželni predsednik dotične določbe postavnega načrta, na kar se predlog Vipavske podružnice vzprejme, predlog g. Zelena pa odkloni.

Podružnica Vipavska predlaga nadalje, naj kmetijska družba deluje na to, da se kak učenec pošlje iz Vipavskega okraja v obrtno šolo, da se nauči pletarstva ter da potem pletarstvo uvede v Vipavi. Gosp. Bajc predlog gorko podpira.

Cesarski svetnik g. Murnik opomni, da se je centralni odbor s to prošnjo pečal, a uvažal, da se ima po dopisih ministerstva do raznih oblastev v Ljubljani kmalu ustanoviti obrtna šola za pletarstvo in tudi za druge obrtne stroke v Ljubljani. Tedaj se bode po podpori deželni lahko ustreglo prošnji Vipavske podružnice. Predlog Vipavske podružnice se potem vzprejme.

Vipavska podružnica konečno nasvetuje, da se postava o zadevi hroščev razširi tudi na „trtjone“ (rhinhitis betuleti; Rebenstecher), kakor je to v Dalmaciji.

Gosp. Bajc naglaša, da bi bilo to jako važno, kajti ta mrčes dela vinogradnikom mnogo škode.

Tajnik g. Pirc pravi, da je vsa postava o zatiranji hroščev le na papirji, ker se ne zvršuje.

Gosp. Bajc opomni, da je to res žalostna istina, a še žalostneje je to, da se ne izpeljava postava za varstvo ptičev, kateri so skoro izginili, bili pa največji pokončevalci škodljivih mrčesov. Kar ptičev ne uničijo hude zime, polove jih po Goriškem, koder celo senici ne prizanašajo.

Deželni predsednik baron Winkler pravi, da se je kot bivši okrajni glavar Tolminski jako trudil, da bi župane pripravil do tega, da bi gledali na zvrševanje postave, a zaman, in tudi sedanji župani ne bodo mnogo storili.

Gosp. Lenaršič obžaluje, da tudi državni organi ne izpolnjujejo svoje dolžnosti, kajti po sadnem drevji ob državnih cestah je polno goseničnih gnezd. Predlog Vipavske podružnice se vzprejme.

Vodja g. Povše stavi in utemeljuje samostalni predlog, naj se centralnemu odboru naroči, da ustanovi za prodajo sadja posredovališče, kakeršno za sadje in hmelj na Štajerskem že jako uspešno deluje.

Gosp. Borštnik pravi, da pritrdi vsakemu predlogu, ki ima pospeševati sadjarstvo, a dokler bode zajec gospodar sadnega drevja, kakor doslej, pomagali ne bodo ni šolski vrti, niti občinske drevesnice itd., in sploh vse drugo nič. Pri glasovanji vzprejme se predlog gosp. vodje Povšeta soglasno.

S tem bil je dnevni red končan in gosp. deželni predsednik baron Winkler izjavi, da ga jako veseli skupna podoba današnjega zbora slavno znane kmetijske družbe. Nikdar še, odkar on prisostvuje kmetijske družbe obravnavam, niso se člani v tolikem številu zbrali in nikdar še ni bilo toliko koristnih in važnih

nasvetov. Kakor se mu vidi, prišel je čisto nov duh delavnosti v družbo, kateri naj bi postal stalen, kajti prospeh kmetijstva je tudi prospeh in blagor dežele. (Dobro! Dobro!)

Predsednik grof Thurn se zahvaljuje društvenikom, da so v tolikem številu došli, izraža svoje veselje, da so podružnice začele delovati. Mnogo dela pa jih še čaka, a govornik upa, da bodo vztrajale. Posebno zahvalo izreka vladnemu zastopniku baronu Winklerju za izvrstne nasvete. (Dobro! Dobro!) Koncem govora pravi, da se kmetovalec vsegdar z radostnim in s hvaležnim srcem spominja presvetlega cesarja, kateri je bil in ostane največji zaščitnik kmetijstva. Zato mu zakliče trikrat: Živio Fran Josip I.! Slava mu! (Zbor vzklikne naudušeno trikrat živio in slava.)

Če obsekovanje gozdu škoduje.

Vsak gozdar, ki le kolikaj malo razume gozdarsko vednost, obsoja in zameta obsekovanje drevja kot napačno in škodljivo. Ta edina sodba vseh iznajdenih v tej reči je določna. Poslušajte pa njih razloge.

Obsekovati drevo se pravi, silovito segati v njegovo naravo, v njegovo naturo. Nobeno silovito kvarjenje narave pa ne ostane brez maščevanja, in človek, ki silovito lomasti po gozdu, mora tudi globo plačati. Vedite torej, da drevesa dobivajo svoj živež po koreninah iz zemlje in po listji ali igličevji iz zraka. Iz zemlje sprejemajo to, kar pepel v sebi obsega, z eno besedo, pepel; — iz zraka mu pa prihaja vse, kar pri sežiganji zopet v zrak beží, imenito ves oglenec. Ker je pepéla le prav malo odstotkov, pri jelovji še tri odstotke ne, lahko je previdéti, kako silno veliko živeža za svojo rast drevje iz zraka jemlje.

Ako takemu drevesu velik del vej odsekaš, vzameš mu tako rekoč ravno toliko ust, skoz katera svoj živež vsé srka; drevo tedaj tako obsodiš na post. Zares je tako drevo močno zadrževano v rasti, ne le v dolgost, ampak še prav posebno v debelost. To pa dotlej, da poženejo in se razrastejo nove veje. To prav natanko vidiš, ako opazuješ letnice obsekanih dreves. Te letnice (tisti krožčeki na okrog, kolikor drevo v enem letu odebeli) so več let po obsekanji veliko ožje, tanjše. Ako veje obsekuješ prav blizu ali tik debla in ne pustiš nekoliko žive veje z vzrastki, to se grče posušé, ločijo se od živega deblovega lesa, in kedar se taki hlodi v deske žagajo, takrat tiste grče izpadejo, odleté, in škoda je zopet očitna. Pa tudi če še ostanejo, vendar se vidi, da so ločene, in velikrat se še le pozneje ločijo iz podov ali kjer take deske rabijo. Ko bi veje ne bile odsekane, bilo bi vse skupaj živ lés in torej zdaj cele, lepe deske. Ravno zarad stelje pa, kolikor je nam znano, zlasti po Gorenjskem, cele goščave smrečja vse zredoma obsekujejo, ter smreki le en sam čop vej pri vrhu pusté, vse drugo večidel pri koži oklestijo. (Mogoče je tudi to vzrok, da se smrekova goščava večkrat jame sušiti, ker pride neka bolezen v smrekov gozd in v enem ali dveh letih je vsa smrekova goščava usehla — škoda je silno velika, ker težko ali vsaj kesno se zopet zaredí smrekov gozd.)

Ako veje odsekuješ prav pri deblu, se naredi smola, kakor pravijo, to je, smola začne v veliki obilnosti iz drevesa se cediti. Še veliko veči pa je ta odtók smole, ako kak plazar s krampeži po drevesu pleza in lub odere; narede se dolge riže, po katerih smola navzdol po deblu lije, ker stopinja za stopinjo se naredi rana v lub in v belino. Najprvo teče smola, in če je rana v drevo veča, da se zarasti ne more, začne se od tiste strani deblo sušiti, trohneti in gniti. Veš pa, da, kolikor smole odteče, toliko živeža je drevesu ugrabljenega, in drevo je v rasti zadrževano. Znano je, kako radi se pastirji in celo odrasli buteži s tem igrajo, da zareze delajo v drevesa, še zlasti v smreke, ker jih veseli, da smola po njih teče, katero včasi tudi obirajo in prodajajo. Cele plati vidiš dostikrat na najlepših smrekah, hojah, bukvah itd. izsekane in veliko lepih hlodov gre tako v nič. Zares se ne more nikoli dosti zatrditi, kako je to škodljivo. Z obsekovanjem torej drevesa ne obsodiš samo na post, temuč mu tudi puščaš in ga mučiš. Ako že nočeš ali ne moreš drugače, da drevo obsekuješ, pusti mu saj za čevelj dolge konce ali štore z živimi vejicami, ter pokaži vendar mrvico prizanašljivosti in gospodarnosti. Ako drevje do dveh tretjin visočine ali celo še više obsekaš, zgubi se v logu senčnost, vsled tega pa na tleh dobi moč grmičevje in dračje ter razna šara, in to je zopet drevju v škodo.

Obsekanih dreves se tudi poprej črv (kukec) loti in jih končá. Sklenem naj torej z naukom: S sekiro ne v gozd, razen če je treba gozd trebiti ali drevje posekovati, in nobeno kleščevje za steljo naj se ne jemlje iz njega, razen pri trebljenji in posekovanji.

Vprašanja in odgovori.

Drugi odgovor na vprašanje 50. Najboljše sredstvo proti mravljam je pravi dalmatinski mrčesni prašek, ki ga je spoznati po njegovi veliki lehkoti. Prodajajo tudi še drug tak prašek, ki je težji in cenejši, pa nima nikake moči. Koder se pravi tak prašek potrese, zginejo mravlje, muhe in drugi taki mrčesi. Paziti je, da se na dotičnem mestu ne stresa cuker. Ob stenah razprši se ta prašek najbolje z razprševalno pripravo, ki stane 30 kr. Za 10 do 20 kr. praškov zadostuje.

J. Warto, lekar v Idriji.

Tretji odgovor na vprašanje 50. Mravlje ob stenah se odpravijo, če se stene namažejo s scalnico.

P. Kolšnik v Mariboru.

Vprašanje 51. Katera turščica je najzgodnjejša? Navadna turščica pri nas mnogokrat ne zori. (P. Š. v G. L.)

Odgovor: Najzgodnjejša turščica je sorta z imenom „Najzgodnjejša turščica iz Boronke“. Doboste jo pri semenski tvrdki A. vitez pl. Obentraut v Hietzingu pri Dunaji.

*

Zemljepisni in narodopisni obrazi.

Nabral Fr. Jaroslav.

60.

Rezidencije naše cesarske hiše.

Naš presvitli cesar in naša presvitla cesarica stanujeta navadno v dvorni palači na Dunaju. To je stara zgradba, najstarejše poslopje so postavili uže v trinajstem stoletju. Pozneje, kedar je bilo treba, prizidali so kos za kosom, ki pa niso v soglasnem, enojnem slogu med seboj. Vsa dvorna palača tedaj je množina poslopij brez pravega načrta.

Na glavnem dvoru palače, ali na Franovem trgu, stojí kolosalna bronasta statuva Frana I. Postavil jo je cesar Ferdinand 1846. l., in vlili so jo v Milanu. Stojí na brušenem granitu, in na vogalih ima alegorske figure. Napis, ki se čita na čelu spomenika, vzeli so s poslednje volje cesarjeve in se glasi: „Amorem meum populis meis“. Na južno-zahodni strani glavnega dvora stojí stara „rezidencija“, v kateri je stanovala cesarica Marija Terezija, pa cesar Josip II. Velé jej tudi Leopoldov trakt, ker ga je dal cesar Leopold I. sezidati; v tem traktu je obče znana prekrasna viteška dvorana. Severno od tega poslopja stojí državna pisarna, ki sta jo zgradila Fischer in Erlach 1728. l.; tu shranjujejo državni arhiv, in v prvem nadstropju stanuje cesar Fran Josip I. Na desno od Franovega trga je mali Amalijin dvorec, sezidali so ga konec sedemnajstega stoletja; tu kedaj pa kedaj stanuje cesarica Elizabeta. Prezreti ne smemo švicarskega dvora, ker v kotu na levo je vhod v zakladnico, ki je bogata mnogih jako znamenitih dragocenosti. Tu vidiš cesarska odličja avstrijska: krono, žezlo in državno jabolko. Dalje vidiš neprecenljivo zbirko dragih kamenov, med katerimi gré prvo mesto $113^1/_3$ karatov teškemu florentincu.*) Nekedaj ga je nosil Burgundec Karol predrzni. Po bitvi pri Murtenu našel ga je nek kmet, in prodal za goldinar našega sedanjega denarja, tako trdi pravljica. V zakladnici so shranjeni tudi razni redovi, na primer: zlati run s 150 briljanti, véliki križ Marije Terezije s 548 briljanti. Prekrasna je tudi cesarska krstna oprava. Spomina vredni so insigniji Napoleona I. kot kralja italijanskega, pred katerimi stojí srebrna, pet centov težka zibel njegovega sina. Tu vidiš tudi dragocenosti svetega rimsko-nemškega cesarstva, na primer: krono, žezlo, državno jabolko, meč, dalmatiko, albo, štolo, pas, plašč, evangelske bukve, rokovice, nogovice in šolna. Na desno roko od zakladnice se gré v dvorno kapelo, ki je bila zgrajena v gotskem slogu 1449. l., in dalje na Josipov trg in v avguštinsko cerkev.

Sredi Josipovega trga stojí kip Josipa II. Vlil ga je Zauner iz brona na povelje cesarja Frana I. 1806. l. Na obširnem zunanjem dvornem trgu stojí na desno spomenik nadvojvoda Karola na konju z visoko povzdignjeno zastavo, in z napisom: „Zmagovitemu načelniku avstrijskih vojev postavil Fran Josip I.“, in na levo stojí spomenik princa Evgena Savojskega. Obe statuvi so vlili na Dunaju po Fernkornovem modelu; prvo so postavili 1860. l., drugo 1865. l.

Ker dosedanja dvorna palača ne zastopa primerno in dostojno naše mogočne vladarske hiše, zato so začeli zidati novo dvorno poslopje nasproti stari rezidenciji, med dvornim in ljudskim vrtom. Načrt je napravil Semper. Sedaj zidajo oni del, ki bode imel cesarjevo stanovanje, in to bode trajalo vsega vkup blizu deset let. Ta zgradba bode eno največih in najkrasnejše zidanih cesarskih poslopij v Evropi.

(Konec prihodnjič.)

*) Drugi velé 139 karatov.

Govor poslanca Šukljeja

27. aprila v državnem zboru.

(Dalje.)

Gospôda! To se pravi, kratko rečeno, od Avstrije tirjati, da popusti prostovoljno svojo veliko politiko in se poniža do srednje države druge vrste. Gospôda, ali je bilo treba čakati do letošnjega proračuna, da izvemo, kako težko tare militarizem ravno našo državo? Smemo li stati na stališči gosp. poslanca Neuwirtha in sklepati, kakor je on storil?

Kolikor jaz poznam zgodovino, propadale so vedno države politiško, kedar je pešalo narodno gospodarstvo. Pri nas je pa še drugače. Ne živimo na otoku, da bi se mogla naša država z malimi sredstvi braniti proti sovražnim napadom; ne varuje nas naraven nasip proti poželjivosti naših sosedov. Živimo v srci Evrope, obdajajo nas na vseh straném poželjivi narodi. Kjerkoli vré med evropskimi narodi, bíjejo valovi tudi ob meje naše slavne države, in pene padajo na naša mirna polja. Ko bi se ravnali v politiki po načelu gosp. Neuwirtha, prepričan sem, da mora naša država propasti, ako neha biti velika država (velesila). In iz tega vzroka bodo, o tem sem prepričan, avstrijski narodi s težkim srcem, vendar potrpežljivo in brez ugovorov vsprejeli bremena, katera jim je naložila silna potreba tekočega finančnega leta.

Če od skupnega primanjkljeja odštejem v okroglem številu 48 milijonov gold. izvanrednih potrebščin za armado in 3,600.000 gold. dodatnih kreditov za državne železnice, ki se ne tičejo službe tekočega leta, dobim svoto 15,069.417 gold., in ta je pravi primanjkljej za sedanjo finančno dôbo. Nastane pa drugo vprašanje, na katero moram odgovoriti, vprašanje namreč, koliko znese pravi upravni primanjkljej? Dobro vem, da so v tej zbornici upravni primanjkljej mnogo napadali; vendar se ga moram držati, in sicer iz dobrega vzroka. To ni le zvijača, da bi se prebivalstvo slepilo o obsegu in visokosti primanjkljeja. Sklicevati se morem na merodajne veščake, ki so delali podoben razloček. Opomnim le, da Adolf Wagner, ki se je večkrat omenjal v visoki zbornici, strogo loči blagajnični od pravega primanjkljeja. Od pravega primanjkljeja loči vse gospodarske naprave države kot: državna posestva, gozde, tovarne, železnice in stroške za opravo in oboroženje vojske. Navesti bi

mogel še druge avtoritete, toda zadostuje naj jeden. To smem tem gotoveje storiti, ker opozicija mu ne bo ugovarjala. Sedí namreč v njenih vrstah in glasuje ž njo.

Mislim namreč izvrstnega poslanca gosp. Beera.

V svoji jako podučljivi knjigi „Der Staatshaushalt Oesterreich-Ungarns“ je razložil upravni primanjkljej, ki je našemu gospodarskemu primanjkljeju popolnem podoben. Ko je namreč od tega upravnega primanjkljeja odštel svoto za plačevanje rente, za odkup zakladnih listov, dunajsko razstavo itd., opomni najvažnejših izplačilnih postavkov, namreč investicij za železnice ter reče po besedi: „Konečno se morajo odšteti tudi oni zneski, ki se porabijo za grajenje železnic.“ Toraj vidite, da moremo z dobrim vzrokom zagovarjati gospodarski primanjkljej. Kar se tiče mene, naravnost rečem, da ne moremo primerjati različne proračune za posamezne finančne dôbe, če ne odštejemo od budgeta take izdatke, ki se le enkrat izdajo ali se ponavljajo le v dolgih presledkih, in če tudi ne odštejemo enake dohodke. Če se toraj vprašam, kako velik je gospodarski primanjkljej, pridem do resultata, ki se ne strinja z resultatom gosp. glavnega poročevalca. Jaz odštejem namreč svoto za grajenje državnih železnic 7,900.000 gold., dalje glavnico za privatne železnice 700.000 gold., za monumentalne stavbe 273.000 gold., za pristanišče v Trstu 976 000 gld., vrh tega prvi obrok za drugi tir proge Dunaj-Tulln 1,000.000, ker se mi ta svota taka zdi, kakor izdatek za novo železnico. Toraj znese gospodarski primanjkljej 4,220.470 gld. Če prištejem doplačilo Češke in Moravske za transverzalno železnico 273.000 gold., dobim 4,493.470 gold. kot gospodarski primanjkljej za l. 1887. Če s tem primerjam gospodarski primanjkljej lanskega leta, katerega tudi znižam za 700.000 gold., ker se je tačas položil drugi tir iz Grybova v Novi Sandec, znese primanjkljej lanskega leta 1,888.552 gold. Toraj je letošnji gospodarski primanjkljej za 2,604.865 gold. večji od lanskega. Če pa še pomislim, da se je med tem izdalo za skupne zadeve 2,234.906 gold., ker so se omislite repetirke, znese gospodarski primanjkljej 369.861 gold. več, kakor lansko leto. Priznam, da se mi v sedanjih razmerah ta resultat ne zdi tako neugoden, kakor so včeraj trdili na več straneh. Včeraj je zaklical dr. Menger: Primanjkljej bo še večji; tudi s temi 66 milijoni ne bomo shajali! Tudi jaz tirjam natančnost pri sestavi budgeta. Mislim, da je natančna sestava budgeta vestna stvar za zbornico in vlado in vsled tega so me svarilni klici opozicije pri budgetni debati vedno napolnjevali z nekim strahom in dvomom. Ta dvom pa je zginil, ko sem primerjal računske sklepe zadnjih let z dotičnimi proračuni.

To je jako hvaležno delo, posebno če se podaljša na večjo dôbo. Gospod generalni poročevalec se je tudi potrudil in nam predložil resultate primerjanja na osmi strani svojega poročila.

Izvanredna vestnost in natančnost, ki odlikujete gospoda generalnega poročevalca, ne dopuščate dvom, da bi bile številke napačne. Če pa pridem do nekoliko drugačnega resultata, vzrok je temu v posebni okoliščini.

Gospod poročevalec mi bo pritrdil, da primerja z gospodarskimi vspehi le svote, ki so določene v finančni postavi.

Oziral pa se ni, in sicer z namenom, na kredite, katere so dovolile poznejše postave. Jasno je, da se s tem premení resultat. Leta 1883 razločita se po tabeli proračun in resultat za nekaj več, kakor dva milijona, v resnici pa se razločita za okroglih 12 milijonov, če se oziramo tudi na dohodke. Če primerjamo proračun in gospodarski primanjkljej po konečnih računih, dobimo resultat, katerega razvidimo iz konečnih računov, da je v resnici l. 1880 pravi vspeh bil ugodnejši v primeri s proračunom za okroglih 18,400.000 gold., leta 1881 za 16,122.000 gold., l. 1882 za 30,752.000 gold., l. 1883 za 11,970.000 gold., l. 1884 za 8,456.000 gold. in l. 1885, kakor sem zvedel na merodajnem mestu, za 4,830.000 gld.

Vidimo toraj, da skrb gosp. poslanca dr. Mengerja, češ, da bo primanjkljej še večji, v resnici ni osnovana. Dalje je grajal posameznosti, na kar mu bom le ob kratkem odgovarjal. Ugovarjal je, da se je zguba pri denarji proračunila le na 25%, kar se pa v resnici ne vjema z dnevnim kurzom. Opomniti hočem, da sta dobiček in zguba pri denarji v avstrijskem budgetu večinoma prehodna točka, ker plačujemo in dobivamo v zlatu, posebno to velja pri carini. Delegacija je uže določila dobiček pri denarji na 25%, in po mojih mislih bilo bi napačno, ko bi na jedni strani pri dohodkih računili dobiček s 25%, pri stroških pa zgubo, recimo s 27% pri denarji in še čez.

Delali so včeraj še druge primere, in naj mi bo dovoljeno, da se malo ozrem na govor gosp. poslanca iz Galicije. Dotakniti se hočem le jedne točke, ki se ne strinja z mojim računom.

Gospod poslanec Hausner je namreč rekel, da je skupni primanjkljej znašal za časa prejšnjega ministerstva 282,700.000 gold., sedaj pa znaša od 1880. do 1887. leta 217,500.000 gold.

V kratkem času nisem mogel presoditi natančnost njegovih podatkov. Toda naredil sem si enak račun in prišel do drugačnega resultata in sicer iz tega vzroka, ker sem se oziral na celo vrsto postavkov, na katere se moramo ozirati, kedar določujemo primanjkljej. Preračunil sem, da je znesel primanjkljej od 1873. do 1879. leta 336,275.154 gold., na leto toraj 46,610.736 gold.

Za l. 1880 do 1887 dobim primanjkljeja 207,077.145 gold.; pripomnim pa, da sem vzel številke za leta 1880 do 1885 iz konečnih računov, za leti 1886 in 1887 pa iz proračunov, in sicer za leto 1887 proračun s primanjkljejem 66,000.000 gold. Toraj pride na leto v tej dôbi 25,884.000 gold., povprek manj na leto 21,000.000 gold.; finančni položaj je vendar nekoliko ugodnejši, kakor so ga popisovali včeraj nekateri gospodje govorniki.

Nekoliko boljše je tudi v blagajnicah. Trditi smem, ne da bi mogel kdo oporekati, da je bilo ravno to znamenje prejšnje finančne uprave, ker je imela majhne gotovine v blagajnicah. Konečni računi nam pričajo o tem.

(Dalje prih.)

Mnogovrstne novice.

* **Grozovita nesreča v Švici pri Cugskem jezeru.** V torek in sredo minulega tedna zadela je mesto Cug poleg jezera istega imena grozovita nesreča, po kateri je bila uničena dolga vrsta lepih hiš, pavilonov in vrtov imenovanega mesta in je poginilo mnogo ljudi. — O tej nesreči se piše:

V srednjem okrožji novega nabrežja, ki so, kolikor jih je dosedaj zgradenih, stale 120.000 frankov, opazovale so se uže več dni večje in manjše razpoke, katere so izrekoma v torek popoludne postajale večje. Ob ½ 3. uri popoludne prikazavali so se na tem mestu jezera na vrhu večji mehurji z dna prihajajoči, zid dobil je poče, unanji del nabrežja se je razklal ter se je za blizo pol čevlja odločil. Naenkrat zgine en del nabrežja in ž njim novonasutega brega v širjavi 30 čevljev in dolžini 80 čevljev. Potem pokazale so se tudi v bližini mesta razpoke.

Daleč okrog spraznile so se hiše, ker se je bilo bati daljnih udorov. Kmalu potem zahrumi z novega in pogrezne se lopa za ladije, obljudena hiša in mala koča, s temi vred približno 40 čevljev zemlje. Vrvi od parobrodov pretrgale so se na mah in brodovi so zdrčali po jezeru 50—100 metrov daleč. Ob 7. uri zvečer začelo se je zopet pogrezovati tako, da je več hiš spodnje vrste in pa unanjega predmestja zginilo pod zemljo. Nekdo, ki je bil tam, pripoveduje, da je zaslišal pokanje v lesenih kočah in je potem urno odskočil, komaj je bil memo neke hiše, pa ko se ozre nazaj, videti bila je uže sama streha iz jezera ven, gugalo se je uže tudi zidovje druzih hiš in ko se je tečeč odmaknil nekoliko dalje ter pogledal nazaj, bile so uže vse one hiše zginile. — Ko se je vršila največja nesreča, bila je večina ljudstva po opravkih na polji, sicer bi jih bilo 100 do 150 gotovo poginilo.

Zginila je cela vrsta hiš brez vsacega sledú, na površji vode videti je le kaj lesovine in hišne oprave.

Ob 11. uri tikoma pred prihodom Gothardskega vlaka nastalo je tretje pogreznenje. Zopet pogreznile so se v jezero tri hiše in zopet je poginilo nekaj ljudi. — Štirdeset hiš in približno 30 oseb potopljenih je v jezeru, 50 do 100 oseb pa se pogreša.

Ko so zvečer ob 7. uri ljudje reševali svoje imetje ter nakladali na vozove, da bi je odpeljali, začel se je na enkrat voz pogrezati. Trije možje bili so na njem. Eden takoj zakliče: Bežite! bežite! Vsi trije skočijo raz voza in jim je bilo mogoče z večino navzočih rešiti se. Mizar v Luzernu rešil se je s skokom z druzega nadstropja svoje hiše, drugi, ki se je ob 4. uri z veliko silo rešil na čolnu, bil je ob 7. uri v svojem stanovanji ter se je le s skokom s prvega nadstropja mogel rešiti. Dva učenca gimnazije in dva kapucina našla sta pri reševanji druzih svojo smrt.

S prvo pomočjo bila je popoludne na mestu nagloma osnovana pomočna družba, katera je branila ljudem, hoditi tje, kjer je bila nevarnost. — To je pripustilo, da se je iz nekaterih hiš, ki so bile v nevarnosti, rešila živina in hišna oprava.

Popoludne prišli so podčastniki, prišedši z Luzerna, na pomoč. Kasneje sklicala se je požarna bramba, ki je ceste zasedla in pomagala prazniti hiše, drugi so s čolni iskali ponesrečene. Kakor hitro pa se je pri še stoječih hišah pokazala nevarnost, pozval jih je klic poveljnika tje na pomoč. — Ko je po 7. uri nevarnost naraščala, pozvalo se je na pomoč vojaštvo, katero je ob ½ 11. uri stopilo na mesto požarne brambe.

Naši dopisi.

Z oklopnice „Don Juan d' Avstria" sred jadranskega morja dne 7. julija. — Vojna mornarica naša imela je včeraj in prejšnje dni lepe svečanosti. Več dni uže imela je mornarica svoje vaje po različnih krajih jadranskega morja, ki so se po izreku strokovnjakov dobro obnesle. Po prihodu cesarjevem v ponedeljek jutro vršila se je večina dotičnih vaj v bližini Pulja. Krasne so bile izrekoma ponočne vaje mornarice v zvezi s pešci na suhem v torek večer, ki so trajale do 11. ure.

Vojnim brodovom bil je dvojnati nalog, braniti se zoper torpedne čolne in ob enem tudi naskočiti trdnjavo Tegetovo na suhem. — Zoper prve čolne varovala se je mornarica tako izvrstno, da ji ni jeden čoln mogel priti blizo; enako posrečil se je naskok na trdnjavo na suhem. V obče hvalila se je naša — primeroma mala pa dobro izurjena mornarica enako gledé spretnosti brodov, kakor gledé poguma in izredne izurjenosti mornarjev.

Včeraj, v sredo dopoludne, vršil se je slovesen krst in drčanje v morje novo izdelanega velikana, stolpove oklopnice „cesarjevič, nadvojvoda Rudolf", kateri je bil na drobno popisan v zadnjem Vašem listu.

Na levi strani broda, pod streho obširnega prostora na bližnjem otoku oljik, pripravljeni so bili trije odri za goste, med 1. in 2 pa šotor za cesarja. Pred 10. uro odpeljal se je cesar s svojega broda „Miramare", kar je naznanjal strel topov na bližnjih vojnih brodovih. Točno ob 10. uri prišel je na slavnostni prostor cesar in na svoji strani kumico-namestnico nadvojvodico Marijo Terezijo, z mnogobrojnim spremstvom vojaških in civilnih dostojanstvenikov. — Slovesnost sama pričela se je z blagoslavljanjem novega broda, kateri posel je izvrševal mornarski škof Račič z asistenco 5 duhovnikom tikoma pred cesarjevim šotorom.

Potem začeli so delavci arsenala spodbijati in odstranjevati opore novega broda, kar se je zvršilo na obeh straneh enakomerno v primeroma kratkem času. Ko so bile te priprave dognane, podal se je poveljnik mornarice baron Sternek v šotor cesarjev, ter ga je v daljnem nagovoru prosil dovoljenja, da se sme novi parnik, po dovoljenji cesarjevem krščen na imé cesarjevičevo, spustiti v morje.

Cesar dovolil je to v primerno daljem govoru. Potem pa je nadvojvodica-kumica izrekla krščevanje v imenu cesarice, potem pa je pritisnila na tje napeljano električno zvezo tako, da je zadej vštric sidra obešena šam-

panjska polna flaša omahnila proti steni broda, se tam razbila in jo tekočina polila. Potem pričelo se je pomikanje broda po krog 12° pobešeni drči. Prvi sunek posredoval je hidravlični pritisek parnega stroja za brodom postavljenega. Po tretjem pritisku začelo je hrusteti in pokati pod brodom podloženo močno lesovje in takoj po še daljnih treh potiskih začelo se je to lesovje z brodom vred pomikati proti morju. Mornarji na novem brodu krog 200 mož in pa delavci oglasé se z glasnimi „hurra"-klici, godbe spodaj zagodejo cesarsko himno, topovi sosednih brodov pa so glasno odmevali med glasovi godeb.

V približno eni minuti bil je tek do morja končan, novokrščenec se veselo zaguga v valovih, ko se oprosti z železjem obtežene, z vrvimi povezane hrastove podlage.

Preskočim dogodbe do večera, ko se je krog 8. ure pričela krasna razsvitljava mesta pritišja in brodov. Mesto in mornarica storile ste vse, da se razsvitljava napravi veličastna, pa tudi nebes hotel je storiti svoje. Prišla je komaj ura razsvitljave, ko se je vse obnebje prevleklo s črnimi oblaki.

Prvi brodovi v zatišji začeli so se razsvitljavati deloma električno, deloma z lampijoni in plinom, pa tudi nebes prižigal je ob enem svitle, švigajoče bliske v nizko pobešenih, črnih oblakih, tako, da je bil pogled na zatišje in na med tem tudi krasno razsvitljeno mesto veličasten. V mestu odlikovala se je pri tem posebno „arena" in pa mestna hiša.

V temne višine začele so švigati šumeče rakete, s katerih vrhov so polagoma padale mnogobarvene zvezde, ki so svoje lučice podvojevale v temnih valovih spodaj valečega se morja. Po minuli pol uri razsvitljave začnejo padati debele kaplje, prestraši se po bregovih morja nastavljena, praznično oblečena množica ljudstva; čez malo časa dež preneha pa le za kakih pet minut. Potem pa se vlije taka ploha, da je ljudstvo bežalo tekoma, pod dežnike stiskale so se po tri in štiri osebe, bližne veže so bile takoj napolnjene, ob enem pa se zaslišijo gromoviti živio-klici namenjeni z broda po železnici došlemu cesarju, ki je hotel ogledati razsvitljavo mesta, kateri je pa huda ploha storila prerani konec. — Čez ulice napete vezi, na katerih so se malo prej še lesketali krasno-barvani lampijoni, bile so na enkrat prazne, najlepša razsvitljava čolnov v zatišji postala je nemogoča in vrh tega ni bilo ljudstva več, katero bi bilo moglo zoperstati nalivu. — Čez uro nehal je naliv, pa se do polnoči ponovil še dvakrat, potem začela je pihati rezna burja in na rano jutro novega jutra bilo je nebo zopet jasno, zrak čist in pred malo urami blatnaste tla — posušila je arno dobrodejna burja.

Danes jutro kazal je Pulj vse drugi obraz. Uže krog 6. ure zjutraj zbiralo se je mnogo občinstva na bregovih zatišja, bližnje kavarne bile so polne izrednih gostov, postreščeki donašali so kofre, ker vozniki so tukaj zelo redki.

Mnogo gostov odpeljalo se je proti domu po železnici, nekaj na zasobnih ali pa Lloydovih brodovih deloma proti Reki, deloma proti Trstu. Jaz bil sem z nekaterimi tovariši vred vabljen proti Trstu odpeljati se na vojnih oklopnicah in odločen sem bil na oklopnico „Don Juan d' Avstria". Po nekaterih zmešnjavah zarad popotnih kofrov, katere so povzročili samo laščino umeči postrežčiki stopili smo vsak v čoln dotične oklopnice, burja gugala je krepko morske valove, načelniku mornarjev na čolnu odnesla je celo kapico v vodo, da so mu je težko rešili iz valov, po preteklih 15 minutah prišli smo do našega broda, kmalu smo se skobocali po okoli pet metrov visokik stopnicah na površje ter se predstavili prijazno sprejemajočemu poveljniku in častnikom na brodu.

Dokler se je eskadra 6 brodov in pa manji parnik „Greif" s cesarsko zastavo odpravil za odhod, pretekla je še obilna ura. Meni predstavil se je med drugimi takoj tudi mornarski častnik, (L.-Sch.-Lieutenant) A. Vertovec, rojen Vipavec, ki mi je z veliko ljubeznjivostjo takoj po prihodu razkazal vse prostore in dele velikega parnika. Jako zanimivo je videti, kako pripravno je razdeljena vsa potrebščina za velikanske stroje, streljivo za topove; puške, mitrajleze in pa potrebščina za približno 400 ljudi na primeroma malem prostoru, ker večji del prostora potrebujejo vojaki in veliki topovi.

Ko je bilo ura 8 in 20 minut, začel se je premikati tudi naš brod kot četrti v vrsti cele eskadre.

Skoz ožine zatišja in memo otrjenih bregov kmalu so pribrodili na široko morje.

Veličastna je bila vožnja sred razburjenih, v solnčnem svitu bleskečih se valov na mogočnem parniku, ki je po vsem mirno oral globoko, skoraj črno morje. — Poveljnik eskadre dajal je povelja drugim brodovom z zastavami, katere, kakor pisana povelja, po nalašč za to pripravljeni knjigi čita vsak častnik.

Vozili smo se vedno približno dve uri daleč od isterskih bregov in krog 11. ure bili smo vštric mesta Rovigno, kamor se je na parniku „Greif" vozil nadvojvoda Karol Ludovik s svojo soprogo kumico Marijo Terezijo. Vojni brodovi dobili so povelje, voziti počasi in polagoma pomikal se je „Greif" med obe vrsti parnikov. — Prej uže dano je bilo mornarjem povelje, zlesti v vrvovje parnikovih jamborov, tako, da so sloneli v vrveh pri vrhu po eden, nižje po dva, dalje po trije in najbližje brodovega povšja po štirje v eni vrsti. Tako čakali so mornarji v treh kopah prihoda cesarskega parnika. Ko se je bližal vsakemu parniku, zagromeli so krepki „hurra"-klici po širokem podnebji, da je bilo veselje, nadvojvoda s soprogo pa se je prijazno zahvaljeval na vrhu svojega broda za veličastne pozdrave. Ko je bil „Greif" uže memo vojnih brodov in so bili oddani uže ustni pozdravi, pričeli so brodovi pozdravljati s topovi. Veličastno se je razlegalo po neomejenih ravninah Adrije, ko je zaporedoma vsak parnik sprožil po 21 močnih strelov iz velikih topov.

Po tem lepem prizoru nadaljevala se je veličastna vožnja. Krog 12. ure podali so se mornarji k obedu, kmalu potem pogostil je nas poveljnik broda, ki nam je sploh na razpolaganje dal vse svoje prostore in zaloge. Jako razumen častnik je kozmopolit, vojaškega rodu, — namestnik njegov iskren Čeh, drugi namestnik Slovenec,

dalje so Nemci, Madjari, Hrvatje, Poljaki, tako, da se prav reče, da je na vsakem parniku zastopana država z vsemi svojimi narodi. Mornarji so skoraj izključno dalmatinski Hrvatje, krepki in jako razumni, lepi mladenči. Krog 5. ure popoludne dospeli smo v Trst — skoraj ves zapuščen.

Iz Ljubljane. — **Sklep šolskega leta.** Minulo soboto, dne 9. t. m. sklenile so se srednje šole; ljudske šole sklenile se bodo baje koncem tega tedna.

— **Gospod A. Globočnik**, c. kr. deželne vlade v Ljubljani svetovalec, imenovan je za konservatorja starin za Kranjsko.

— **Pobiranje milodarov** za dolenjske potočnike dovolilo je ministerstvo notranjih zadev tudi na Štajarskem, Koroškem in Primorskem.

— **Slovensko uradovanje** v sodnije južne Štajarske uvesti prizadeva si, kakor čujemo, pravosodno ministerstvo po vsej moči. — Da se okrožne sodnije predsednik Heinricher in pa višje sodnije predsednik Waser ne umakneta z lepo z staronavajene nemške šablone, to je gotovo. Boj je toraj gotov, toda nadejamo se, da bode vspešen.

— **Za potočnike dolenjske** dovolil je deželni odbor kranjski podporo 2000 gold.

— **Za osuševanje Račinske doline** so preiskave deželnega inženirja, kakor piše „L. Z.“, tako ugodne, da se bode to v kratkem času in z malimi stroški dalo izvršiti.

— **Kosti Kopitarjeve** prinesó se z St. Markserskega pokopališča dunajskega na tamošnjo osredno pokopališče v rakev za slavne možé, dosedanji nagrobni kamen Kopitarjev pa se pripelje v naš deželni muzej.

— **Velik požar** uničil je minuli petek večer tretjino trga Ribniškega. Pogorelo je 27 hiš in 41 gospodarskih poslopij z vsemi zalogami in opravo, tudi en konj in več prešičev poginilo je v ognji. Škoda se ceni na 80.000 gold. Zažgal je trgovca Pauser-ja komi Fr. Pucelj, katerega so vže dejali v zapor Nad 200 ljudi je brez strehe.

— **Blagoslavljenje zastave „Slavčeve“** vršilo se je to nedeljo v Ljubljani in Siški sijajno.

— **Stritarjevih zbranih spisov** prišel je na svitlo 3. snopič, segajoč do strani 125. ter obsega pesmi, kakor prejšnja dva snopiča.

— **„Ueber die Eisenbahnfrage von Triest“**, spisal Cesar Camboni, imenuje se večja brošura, v kateri se priporoča nadaljevanje državne železnice z Divač do Škofje Loke in s Kranja preko Lobelja v Celovec.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Cesar dokončal je svoje potovanje na jugu, cesarjevič Rudolf pa se vrača od dolgega, sijajnega potovanja na severu nazaj čez Ogersko. — Eskadra oklopnic je razpuščena in v vajah ostane samo nekaj manjih vojnih brodov. Diplomati imajo zopet čez glavo dosti posla z bolgarskim vprašanjem.

Francoska. — V soboto večer imel se je bivši vojni minister Boulanger odpeljati s Pariza v svojo novo garnizijo. Na tisoče ljudstva zbralo se je na tamošnjem južnem kolodvoru in so hoteli s silo zabraniti njegov odhod. Konečno umaknil se je skrivaj v civilni obleki na sami lokomativi. — Bismark bo pa gotovo zopet razjarjen, da mu Parižani še nočejo biti pokorni.

Bolgarska zopet zvonec nosi ta teden v veliki politiki. Malo znani in veliko obrekovani bolgarski politiki romali so skoraj celo leto krog evropejskih dvorov in državnikov, da bi si poiskali primerno dobrega novega kneza.

Poročalo se je, da jim je spodletelo vse iskanje in moledovanje in ves svet se ni nadejal druzega, kakor to, da vladarstvo to neuspešno prizadevanje naznani ravno sklicanemu velikemu Sobranju. — Pa kaj se zgodi? Sobranje izvoli soglasno za kneza Bolgarske kneza Ferdinanda Coburškega, in izvoljenec naznani Sobranju, da volitev sprejme in vladarstvo nastopi, ako Turška volitvi pritrdi in jo velevlasti odobré. Kaj bo konec tej volitvi, se danes še ne vé, vsikakor pa je videti, da bolgarsko vladarstvo ravna v popolnem soglasji s prijaznimi ji vladami in da si je vladarstvo tudi s tem korakom povekšalo sočutje Evrope.

Najnovejše vesti.

Z Dunaja dne 12. julija. — Deputacija bolgarskega Sobranja je zvečer sem dospela; na kolodvoru pričakoval jo je tajnik princa Coburškega, jutri podá se z zastopom vladarstva v Ebenthal.

Praga dne 12. julija. — Vpokojeni generalmajor in bivši državni poslanec Samec umrl je po dveletni bolezni v blaznici.

Pariz dne 12. julija. — Zborniški predsednik Floquet dal je ostavko zarad nemira med včerajšnjo sejo. Zbornica odklonila je ostavko soglasno.

Petrograd 12. julija. — „Novoja Vremja“ priporočajo danes, Bolgarsko prepustiti svoji osodi, dokler izhodno vprašanje ne stopi v prvo vrsto. Ruski tedaj vsaj ne bode treba od nikogar vljudnosti sprejemati.

Belgrad 12. julija. — Kraljica se je sem vrnila. Kralj jo je sprejel pri izstopu iz parobroda.

Tirnova. — Novo ministerstvo s predsednikom Stoilov-om je ustanovljeno.

Laška. — Zadnja poročila o koleri v Siciliji so zeló iznemirljiva. Iz Catanije beži prebivalstvo. V zadnjih treh dneh umrlo je 200 oseb za kolero. Značaj epidemije je nevaren, ker izmed obolelih umira po 70%. Posebno hudo napada kolera garnizije, zato te zapuščajo kosarne in bivajo pred mestom v šotorih. Vojno ministerstvo preklicalo je naredbo zarad vojaških vaj in premeščenj gledé Sicilije. Ministerstvo notranjih zadev zaukazalo je železniški promet s Catanijo popolnoma ustaviti. V Messini pripetila sta se 2, v Palermi 8 slučajev kolere.

Bosna. — Z Zadra prinašajo „Nar. Listi“ vest, da je 28 občin banjaluškega okraja pri bosenski deželni vladi vložilo prošnjo, v kateri se prosi prevstrojbe dosedanjega težilnega načina pobiranja desetine.

Odgovorni vrednik: **Gustav Pirc.** — Tisk in založba: **J. Blaznikovi nasledniki** v Ljubljani.